

สพด.รับที่ 1361
วันที่ 7 พ.ย. 2554
เวลา 16:30 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ3315 (สพด.)
รับที่ : 89542/54 2 กลบ
วันที่ : 07 พ.ย. 54 เวลา : 10:11

ที่ ศธ ๐๕๐๓(๓)/ ๓ (๕๗๗)

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม
ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง ๑. หนังสือกระทรวงศึกษาธิการที่ ศธ ๐๕๐๓(๓)/๑๕๗๔ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๓๗๙๖
ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ ๑/๒๕๕๓
๒. ร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ
โดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๑๑.๓/๕๑๓๒
ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๔. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๒๐๕
ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๒/๓๙๒
ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๖. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๑/๑๙๙๗ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๗. สำเนาหนังสือคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๒๐๖ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๑. สรุปเรื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ได้ให้ความเห็นชอบร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการอุดมศึกษาของประเทศให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคมอย่างแท้จริง และให้คำแนะนำรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเป็นนโยบายต่อไป

การที่ต้องจัดทำร่างนโยบายดังกล่าว เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับมอบหมายให้พิจารณาข้อเสนอการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ทั้งจากจังหวัด และนักการเมือง โดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา
/ในพื้นที่.....

ในพื้นที่ เพื่อจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยประจำจังหวัดหลายแห่ง ได้แก่

๑.๑ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่จังหวัดชุมพร เสนอโดย จังหวัดชุมพร เป็นการยุบรวมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ วิทยาเขตชุมพร กับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร เมื่อยุบรวมแล้วจะเกิดมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ๑ แห่ง

๑.๒ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยภาคใต้ตอนบน ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานีเสนอโดยจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการยุบรวมมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เมื่อยุบรวมแล้วไม่เพิ่มจำนวนมหาวิทยาลัย

๑.๓ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เสนอโดยจังหวัดตาก เป็นการยุบรวมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตตาก กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศูนย์อุดมศึกษาแม่สอด ซึ่งปัจจุบันได้มีการขอเปลี่ยนเป็นการยกฐานะมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตตากขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อจัดตั้งแล้วจะเกิดมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ๑ แห่ง

๑.๔.การจัดตั้งมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เสนอโดยจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการยุบรวมมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ เมื่อยุบรวมแล้วไม่เพิ่มจำนวนมหาวิทยาลัย

๑.๕. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยระยอง เสนอโดยจังหวัดระยอง เป็นการยุบรวมวิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย และวิทยาลัยเทคนิคมาบตาพุด เมื่อยุบรวมแล้วจะเกิดมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ๑ แห่ง ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการจัดตั้งเปลี่ยนเป็นการจัดตั้งวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

๑.๖ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยของฝั่งทะเลอันดามัน เสนอโดยจังหวัดกระบี่ เป็นการหลอมรวมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิทยบริการกระบี่ กับ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกระบี่ ซึ่งปัจจุบันขอจัดตั้งมหาวิทยาลัยของฝั่งทะเลอันดามัน โดยไม่ใช้รูปแบบการหลอมรวม ยุบรวม อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งจะทำให้เกิดมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ๑ แห่ง

วัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เมื่อร่างนโยบายประกาศใช้ กระทรวงศึกษาธิการจะได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐใหม่ต่อไป

๒. การดำเนินการ

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยโดยการหลอมรวม ยุบรวมและการยกเลิกสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยรองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นประธาน ภราดาบัญชา แสงหิรัญ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เป็นรองประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่าน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๘ ท่าน ร่วมเป็นอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาข้อเสนอการจัดตั้งมหาวิทยาลัยและได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมสถานที่จัดตั้ง จำนวน ๔ แห่งประกอบด้วย การจัดตั้งมหาวิทยาลัยของฝั่งทะเลอันดามัน ณ จังหวัดกระบี่ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ณ จังหวัดกาฬสินธุ์ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ณ จังหวัดตาก และการจัดตั้งมหาวิทยาลัยระยอง ณ จังหวัดระยอง ตลอดจนการศึกษาแนวโน้มที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวโน้มจำนวนประชากร แนวโน้มจำนวนนักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งข้อมูลความต้องการแรงงาน และได้จัดทำร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้ง.....

จัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา ที่มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยสรุปว่า โดยหลักการไม่ควรมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐใหม่ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีอยู่สามารถรองรับนักศึกษาในปัจจุบันได้ ประกอบกับในอนาคตแนวโน้มจำนวนนักศึกษาจะลดลง แต่ควรใช้วิธีการหลอมรวม ยุบรวมสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้รัฐควรสนับสนุนการสร้างเสริมแข่งขันให้กับมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยใหม่ และวิทยาเขตต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการทั้งการบริหารทั่วไปและการบริหารวิชาการโดยมีแผนการดำเนินงาน ทิศทางและงบประมาณในการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องและใช้การจัดสรรงบประมาณอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย

สำหรับวิธีการดำเนินงานประกอบด้วย (๑) ต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ในการหลอมรวม ยุบรวม เพื่อให้มีความมั่นใจว่าจะได้มหาวิทยาลัยใหม่ที่มีคุณภาพ และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (๒) ต้องมีการวางแผนแม่บท (Master Plan) อย่างเป็นระบบทั้งด้านบริหาร ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงินและด้านบุคลากร (๓) ระบบบริหารตามแผนแม่บทต้องเป็นระบบที่มีธรรมาภิบาล สามารถสรรหาผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูงที่จะนำมหาวิทยาลัยให้มีความก้าวหน้าในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่และต่อประเทศในภาพรวม (๔) ต้องมีระบบในการบริหารเป้าหมายในการรับนักศึกษาเพื่อให้จำนวนรับ สอดคล้องกับนโยบายของท้องถิ่นและของประเทศ และ (๕) อาจใช้การสร้างเป็นวิทยาเขตที่สามารถพัฒนาให้เกิดคุณภาพมากขึ้น

ดังรายละเอียดในร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา ในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อกำหนดเป็นนโยบายและแนวทางในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา ที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

๔. ข้อเท็จจริง

๔.๑ การขยายตัวด้านจำนวนของสถาบันอุดมศึกษาทำให้เกิดปัญหาการไร้ทิศทาง ความซ้ำซ้อน การขาดคุณภาพ การขาดประสิทธิภาพ หากพิจารณาการกระจายตัวของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งรวมถึงวิทยาเขตที่เป็นทางการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่นๆ ได้แก่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม สถาบันการพลศึกษาในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา วิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัยการทหารในสังกัดกระทรวงกลาโหม ฯลฯ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๐๓ แห่ง กระจายอยู่ทุกภูมิภาคในประเทศไทย

๔.๒. กรอบแนวคิดตามรัฐธรรมนูญและนโยบายตามมติคณะรัฐมนตรี

๔.๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๐ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ดังนี้ มาตรา ๘๐ (๓) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็น

/คนไทย.....

คนไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๘๐ (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

๔.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓ ได้ให้ความเห็นชอบในการขยายระยะเวลาของมาตรการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ออกไปจนถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ยกเว้นกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดตั้งหน่วยงานตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ
- (๒) การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ หรือขยายหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบงานตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีสั่งให้ดำเนินการ
- (๓) การยกฐานะส่วนราชการภายในกรม ซึ่งมีการปรับปรุงให้มีคุณภาพสูงขึ้นโดยไม่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

(๔) การยุบรวม โอน หน่วยงานภายในส่วนราชการ/จังหวัดเดียวกัน หรือส่วนราชการในกระทรวงเดียวกันหรือต่างกระทรวง หรือระหว่างจังหวัดและกลุ่มจังหวัดโดยไม่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

(๕) การถ่ายโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งส่งผลให้ต้องมีการปรับปรุงหน่วยงานใหม่

๔.๒.๓ กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๕) ที่เป็นกรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาระบบอุดมศึกษา เพื่อให้ระบบอุดมศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญและสนับสนุนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยมีเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดแผน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ คือ “การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษา ในการสร้างสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษานบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลาย และเอกภาพเชิงระบบ”

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรี ในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฯ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามที่เสนอ ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ๒ ประการคือ

(๑) รัฐบาลไม่ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพิ่มขึ้นอีก แต่ควรสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา การดำเนินการวิจัยและพัฒนาและการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมมากขึ้น

(๒) รัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความเชี่ยวชาญของภาคเอกชน โดยให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่ต้องมีการลงทุนสูงและเป็นความต้องการของประเทศ ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนกันในการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

ดังนั้น ตามหลักการตามรัฐธรรมนูญ การจำกัดจำนวนการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงเป็นไปได้ยาก เพียงแต่จะต้องดำเนินการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

/สถาบัน...

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมทั้งกฎกระทรวงและเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี มาตรการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงานหรือตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐใหม่ จำเป็นต้องใช้วิธีการยุบรวม หลอมรวมสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่เท่านั้น

๔.๓ ลักษณะประชากรไทยในอนาคตจากการฉายภาพประชากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อไปอีก ๓๐ ปี ข้างหน้าจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๘ ซึ่งดำเนินการโดยคณะทำงานฉายภาพประชากร ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าประชากรไทยในอนาคตเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ จนอ้อมตัวแล้วลดลง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดต่ำลงและคนไทยมีชีวิตยืนยาวขึ้น ลักษณะเช่นนี้ทำให้โครงสร้างอายุของประชากรเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดเจน หากดูที่จำนวนประชากรเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๗๘ จะมีจำนวนลดลงจาก ๑๔ ล้าน (ร้อยละ ๒๓ ของประชากรทั้งหมด) เหลือ ๙ ล้านคนเศษ (ร้อยละ ๑๔) ส่วนประชากรวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๕๙ ปี) นั้นมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย กล่าวคือในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๘ จำนวนจะเพิ่มขึ้นจาก ๔๑ ล้าน เป็น ๔๓ ล้านคน หลังจากนั้นจะลดจำนวนลงเหลือ ๓๘ ล้านคนใน พ.ศ. ๒๕๗๘ อาจกล่าวได้ว่าจำนวนประชากรวัยแรงงานในอนาคตอีก ๓๐ ปีข้างหน้าเกือบไม่เปลี่ยนแปลงเลยก็ได้ อย่างไรก็ตาม การที่จำนวนประชากรวัยเด็กจะลดลงอย่างมากจะมีผลทำให้จำนวนประชากรในวัยเรียน (อายุ ๖ - ๒๑ปี) ลดลงอย่างต่อเนื่องจาก ๑๖ ล้านคนในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็น ๑๑ ล้านคนในปี พ.ศ. ๒๕๗๘ สำหรับประชากรกลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) คนกลุ่มนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีประชากรสูงอายุอยู่ ๖ ล้านคนเศษ (ร้อยละ ๑๐) เมื่อถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๘ จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น ๑๖ ล้านคน (ร้อยละ ๒๕) เท่ากับเพิ่มขึ้นเกือบ ๓ เท่าตัวในเวลาราวๆ ๓๐ ปีเท่านั้น

๔.๔ ข้อมูลด้านการศึกษาในปัจจุบันแสดงถึงเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรที่จะเข้าสู่
อุดมศึกษา

๔.๔.๑ จำนวนนักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มลดลง จากข้อมูลรายงานประจำปีของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในช่วงปีการศึกษา ๒๕๔๖ - ๒๕๕๒ โดยนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา มีการลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเริ่มลดลงในปี ๒๕๔๙ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังมีการขึ้นลงของจำนวนนักเรียน อย่างไรก็ตามในภาพรวมจำนวนนักเรียนในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

๔.๔.๒ จำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๔๗ - ๒๕๕๑ ถึงแม้ในภาพรวมจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีแต่เป็นการเพิ่มในอัตราที่ลดลง

๔.๔.๓ จำนวนนักเรียนระดับอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยเฉพาะระดับ ปวช. มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๑

/๔.๔.๔ จำนวน....

๔.๔.๔ จำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ระดับอุดมศึกษาถึงแม้จะยังมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราที่ไม่สม่ำเสมอและลดลงในบางสถาบัน อย่างไรก็ตามจำนวนนี้จะลดลงตามแนวโน้มของจำนวนนักเรียนระดับพื้นฐานการศึกษาที่มีการลดลงอย่างต่อเนื่อง

๔.๕ ความต้องการแรงงานของประเทศ จากวารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน โดย กองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน ฉบับปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๕ ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ ได้ รายงานว่า ความต้องการแรงงานลดลง ร้อยละ ๒๖.๓๙ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวใน อัตราที่ชะลอลง และอัตราการใช้กำลังการผลิตที่ลดลงร้อยละ ๕.๗๑ สำหรับความต้องการแรงงาน ยังคงมีมากในอุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมการขายส่ง ขายปลีก และอุตสาหกรรมบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ แต่ความต้องการในอุตสาหกรรมดังกล่าวปรับลดลงจากช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน

ซึ่งเมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา จากที่นายจ้าง ประกาศรับสมัครทางหนังสือพิมพ์เดือนเมษายน ๒๕๕๔ มีสถานประกอบการ ๖๕ แห่ง ต้องการ แรงงาน ๒,๐๘๕ อัตรา พบว่านายจ้างต้องการแรงงานที่จบการศึกษาระดับ ปวช.-ปวส. มากที่สุด จำนวน ๖๑๐ อัตรา คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒๖ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๕๘๗ อัตราคิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑๖ และระดับประถม-มัธยมศึกษา ๕๐๑ อัตรา คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๓

ตามแนวโน้มดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อจำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ของ สถาบันอุดมศึกษาในระยะต่อไปทำให้จำนวนนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมีจำนวน ลดลง และแสดงถึงแนวโน้มความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาที่มีโอกาสเลือกศึกษาในสาขาที่ มีความต้องการมากขึ้น ทำให้สถาบันการศึกษาที่มีอยู่ต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้นเพื่อจูงใจให้มี นักศึกษาเข้ามาศึกษาโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ความยั่งยืนของสถาบันอยู่ที่จำนวน นักศึกษาที่เข้าศึกษา นอกจากนี้ความต้องการแรงงานที่ส่วนใหญ่ต้องการผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. ปวส. หรืออนุปริญญา แสดงถึงการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน แต่เนื่องจาก บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ในข้อ ๑ ได้แสดงถึงเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถจำกัดการจัดตั้ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ จึงจำเป็นต้องจำกัดการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐใหม่แทน เพื่อรองรับการหดตัวด้านประชากรและไม่เพิ่มความเข้มข้นในการแข่งขัน

๔.๗ บทเรียนจากการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาโดยการหลอมรวมสถาบันอุดมศึกษา ในพื้นที่

รัฐได้เคยจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาโดยการหลอมรวมสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัด เดียวกัน รวม ๒ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ที่เกิดจากการหลอมรวม วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีนราธิวาส สังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีนราธิวาส และวิทยาลัยการอาชีพตากใบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และมหาวิทยาลัยนครพนมที่เกิดจากการหลอมรวม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม และวิทยาเขตนครพนมของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาลัยเทคนิคนครพนม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม วิทยาลัยการอาชีพธาตุพนม วิทยาลัย การอาชีพนาหว้า สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีนครพนม สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยทั้ง ๒ แห่ง ถึงแม้จะมีความก้าวหน้า มาโดยลำดับแต่ก็ประสบปัญหาด้านการบริหารและด้านบุคลากรอันเนื่องมาจากการหลอมรวมที่มาจาก สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ต่างสังกัดและต่างกระทรวงทำให้ไม่สามารถเติบโตอย่างรวดเร็วได้ดังที่คาดหวัง

๕. /ผลที่คาดว่าจะ...

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ยุบรวม จะมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับและร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีความคุ้มค่า คุ้มค่า ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น มีความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

๖. ผลกระทบต่อการลงมติของคณะรัฐมนตรี

ด้านการศึกษา

มหาวิทยาลัยมีจำนวนและขนาดเหมาะสมกับพื้นที่และจำนวนประชากรของประเทศ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีศักยภาพ ความเข้มแข็ง ยั่งยืน ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา

ด้านงบประมาณ

รัฐปรับการจัดสรรงบประมาณจากมหาวิทยาลัยเดิม ให้แก่มหาวิทยาลัยที่เกิดจากการหลอมรวม ยุบรวมกัน เป็นการใช้ทรัพยากรและบุคลากรเดิมที่มีอยู่แล้ว แต่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านสังคม

ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ลดการเคลื่อนย้ายของประชากรในท้องถิ่น ส่งผลต่อการลดลงของปัญหาด้านสังคม

ด้านสิ่งแวดล้อม

มีการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างคุ้มค่า ลดการทำลายสิ่งแวดล้อม

ด้านกฎหมาย

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเดิมถูกยกเลิกหรือต้องปรับแก้ไข และเกิดพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยใหม่

๗. ประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา

๘. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเรื่อง ร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา เพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำเสนอคณะรัฐมนตรี (ชุดก่อน) พิจารณา ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง ๑

๘.๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ พิจารณาให้ความเห็นต่อร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐโดยการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวส่วนใหญ่ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการแล้ว โดยมีข้อสังเกตและเสนอแนะ ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒-๖)

๘.๒ เนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบให้

/สำนักเลขา....

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องที่ไม่สามารถเสนอคณะรัฐมนตรีได้ภายหลังการยุบสภาผู้แทนราษฎรคืน ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องดังกล่าวและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคืน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไปด้วย
จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา
โทร. ๐๒- ๖๑๐๕๕๔๔
โทรสาร ๐๒- ๖๔๔๕๙๑๖